

Een nieuw elan

In den beginne was er industrie, maar de industrie kalfde af en de afkalving vormde een bedreiging voor het welvaartspeil. De industrie speelde niet actief genoeg in op veranderingen in markten, en de pakketsamenstelling en de geografische spreiding van de export schoten te kort. En de commissie-Wagner zeide: er zij een nieuw elan; en zie, er was een nieuw elan. En de commissie zag dat het goed was. De commissie noemde het nieuwe elan herindustrialisatie en de economische problemen noemde zij verstarring. En het werd avond en het werd morgen: de eerste stap.

En de commissie zeide: er zij een verlaging van de kosten: de energiekosten en de milieukosten, de reële arbeidskosten en de lasten van de collectieve sector. En het financieringstekort zij verlaagd. Het beheersen van de kosten noemde de commissie versterking van de internationale concurrentiepositie. En de commissie zag dat het versterken van de internationale concurrentiepositie goed was voor de werkgelegenheid en de betalingsbalans, en voor de investeringen en de economische groei. En het werd avond en het werd morgen: de tweede stap.

En de commissie zeide: er zij een beter functionerende arbeidsmarkt: de lonen zijn te star en de inkomensverschillen tussen werkenden en niet-werkenden te gering. Het beter functioneren van de arbeidsmarkt noemde de commissie flexibiliteit en inspelen op veranderingen in de internationale marktverhoudingen. En de commissie zeide: er moet loondifferentiatie komen tussen sectoren, en het onderwijs dient beter op de arbeidsmarkt te worden afgestemd. Vaklieden verdienen te weinig en jonge academici te veel. En de loonkosten voor R en D zijn te hoog. Werkgevers en werknemers moeten het ziekteverzuim terugdringen alsmede de toeloop naar de WAO, en het arbeidsklimaat en de arbeidsomstandigheden moeten worden verbeterd. Investeringsloon moet er komen, maar arbeidstijdverkorting niet te veel. En Piet Vos en het VNO zagen dat het goed was. En het werd avond en het werd morgen: de derde stap.

En de commissie zeide: er zij een ontwikkelingsmaatschappij met hoog gekwalificeerde deskundigen die naar internationale maatstaven worden gehonoreerd. De deskundigen dienen onafhankelijk te zijn en te opereren zonder achterban. En zij stellen eenmaal per jaar een strategisch beleidsplan op dat door de minister van Economische Zaken wordt goedgekeurd. En de commissie noemde de ontwikkelingsmaatschappij MIP: dat is Maatschappij voor Industriële Projecten. En de commissie ontwierp een plan met hoofdaandachtsgebieden en activiteitenvelden, welke zeer goed aansloten bij de kansen van de Nederlandse economie en evenzeer bij de activiteiten in de eigen bedrijven van de commissieleden.

En zij stelde vast dat de MIP niet zelf zou ondernemen, maar deelnemen in kansrijke projecten. Aldus zouden de traditionele markten worden aangevuld met nieuwe markten en zouden nieuwe producten worden ontwikkeld. En de onafhankelijke deskundigen zagen dat het goed was. En D'66 zag het evenzeer. En het werd avond en het werd morgen: de vierde stap.

En de commissie zeide: er zij een vermogen voor de financiering van projecten en dat vermogen zij f. 1 mrd. En de kapitaalverschaffers zullen daar gelden aan toevoegen om een meerderheid van het aandelenkapitaal te verwerven. En er zijn fiscale stimulansen. En er kan vreemd vermogen worden aangetrokken. Aldus vermenigvuldige het vermogen zich tot f. 4 mrd. En de commissie zag dat het goed was. En de commissie benutte het vermogen en selecteerde de projecten en zeide: wordt talrijk en vervult de economie; schiept inkomen en werkgelegenheid. En het werd avond en het werd morgen: de vijfde stap.

En de commissie zeide: er zij coördinatie en afstemming, en een nieuwe adviescommissie naar ons beeld en onze gelijkenis, opdat het industrieel aspect meer systematisch in de besluitvorming worde betrokken. En de aandacht van het directoraat-generaal van de industrie zij meer geconcentreerd op hoofdzaken. Instrumenten kunnen worden vereenvoudigd en gestroomlijnd; regelingen worden afgeschaft dan wel gebundeld; procedures worden versneld en gecoördineerd. En het steunbeleid dient te worden omgebogen naar een stimuleringsbeleid. En de Nationale Investeringsbank heeft als hoofdtak het voorzien in de behoefte van het bedrijfsleven aan lang vreemd vermogen. En de regionale ontwikkelingsmaatschappijen verplichten zich bij nieuwe projecten een participatie aan de MIP aan te bieden, en de Nehem wordt niet meer genoemd. En de commissie-Wagner zag alles wat zij gemaakt had, en zie, het was zeer goed. En het werd avond en het werd morgen: de zesde stap.

Alzo werden voltooid de contouren van een nieuw industriebeleid en zij werden neergelegd in het rapport *Een nieuw industrieel elan*. En toen de commissie haar werk voltooid had, rustte zij uit van al datgene dat zij had verricht. En zij beval het rapport aan bij de pers, opdat deze alle adviezen zou verbreiden die zij had uitgedacht. Dit is de geschiedenis van het nieuwe industriebeleid en hoe het tot stand kwam; en hoe de commissie-Wagner de industrie een nieuw elan inblies.

Het verhaal zij daarmee ten einde, want de mens zou zich weldra kunnen laten verleiden door zijn hebzucht, en de orde die de commissie geschapen had verstoren, waardoor zich noodlottige gevolgen zouden openbaren.

L. van der Geest